

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

on
wheels
MĀKSLA UZ RITENIEM

Skolotāja ceļvedis

www.noass.lv

[#artonwheels](https://twitter.com/artonwheels)

[#makslauzriteniem](https://twitter.com/makslauzriteniem)

SKOLOTĀJA CEĻVEDIS

Materiālā ietilpst:

- 3 minūtes garš “Bērni-bērniem” video, kurā Rīgas Bolderājas Jaunās pamatskolas un Jūrmalas Valsts ģimnāzijas skolēni stāsta par savu pieredzi izstādes koprades procesā;
- lerosinājumi jautājumiem kritiskās domāšanas veidošanai, izstādes izzināšanai un atgriezeniskās saites veidošanai;
- Brīvās izvēles uzdevumi, ko varat izmantot mācību stundās.

Labdien, skolotāj!

Mums ir prieks, ka uzņēmt projektus “Māksla uz riteņiem” savā skolā!

Par projektu.

Projekts “Māksla uz riteņiem” aicina iepazīt jaunu izstādi, ko veidojuši mākslinieki no Latvijas un Norvēģijas, sadarbojoties ar bērniem un jauniešiem no divām pilotskolām – Jūrmalas Valsts ģimnāzijas un Rīgas Bolderājas Jaunās pamatskolas.

Skolēni tiek aicināti pieredzēt mākslas darbus un izteikties par tiem un redzēto. Izstādi pavada dialogā balstītas sarunas un aktivitātes skolēniem, ko vada mākslas mediatori jeb cilvēki, kas iepazīstina ar izstādi un palīdz to izzināt. Tāpat aicinām izmantot mūsu izveidotus video un uzdevumus, lai gan sagatavotos izstādes apmeklējumam, gan padziļināti apgūtu kādu no izstādes darbos apskatītajām tēmām.

Par pieredzi projektā saviem vienaudžiem stāsta arī Rīgas Bolderājas Jaunās pamatskolas un Jūrmalas Valsts ģimnāzijas skolēni.

Šo video aicinām parādīt klasē pirms izstādes apmeklējuma.

<https://www.youtube.com/watch?v=B5IzphOp6vk>

Sagatavošanās. Jautājumi, ko var uzdot pirms izstādes apmeklēšanas:

Kas ir laikmetīgā māksla?

Kā apvienot mākslu un zinātni?

Apspriediet atsķirības starp faktu un izdomājumu/ faktiem un filozofiju.

Aicinām uzdot atvērtus jautājumus, kuros svarīgs ir pats sarunas process, nevis atbilde.

Kā notiks izstādes vizīte?

Ikvienam ir iespēja apskatīt un izpētīt izstādi. Projekts “Māksla uz riteņiem” iepazīstina ar radošo dažādību, aicinot skolēnus iesaistīties, arī tad, ja tā ir skolēnu pirmā sastapšanās ar laikmetīgo mākslu.

Bērnu un jauniešu iedrošināšanai mēs izmantojam dialogā balstītu mākslas mediāciju un vizuālo domāšanu, aicinot ieklausīties skolēnu domās un pieredzēs.

Ieteicamais grupas izmērs optimālākajai izstādes pieredzēšanai ir aptuveni 15-20 skolēni, kas izstādi iepazīst 1 stundu. Ja grupa ir lielāka, tad ieteicamais vizītes laiks vienai grupai ir līdz 90 minūtēm. Katra vizīte būs individuāla un mēs ar Jums par to sazināsimies, lai atrastu piemērotāko risinājumu.

Izstādes pieredze var mainīties atkarībā no laikapstākļiem un grupas lieluma. Grupa tiek ar mākslas mediatoru pie mikroautobusiem un sāk izstādē apskatāmo darbu iepazīšanu. Kā radošo darbnīcu un iespēju iesaistīties mākslas darba tapšanas procesā skolēniem ir iespēja pieredzēt Evas Vēveres interaktīvo instalāciju "Mainīgā visuma arhitekts". Izstādes apskates laikā tā ir izvietota pie mikroautobusiem vai sliktu laikapstākļu gadījumā - klasē.

Dialogā balstītās mākslas mediācijas metodes pamatā ir 3 jautājumi:

1. Kas notiek šajā mākslas darbā? (Izzinām izmantotos mākslas izteiksmes līdzekļus, tematiku);
2. Kas tev liek tā domāt, teikt? (Uzklausām katra viedokli un paplašinām viens otra skatījumu);
3. Ko vēl mēs varam iereaudzīt? (Fantazējam, iepazīstamies ar mākslinieka ideju, piešķiram darbam personīgo nozīmi).

Mēs uzdodam šos jautājumus skolēniem, lai noskaidrotu, ko bērni redz, pieredzot mākslu. Šīs metodes ietvaros izmantojam arī tādus vārdus kā "pirms", "starp", "pēc" un pievērsties tam, kas bērniem padodas nevis uz to, kas ir pareizi vai nepareizi.

Projekta mērķauditorija

Skolēni no 1.- 12. klasei (6-18 gadi)

Pielāgošanās dažādām mērķauditorijas grupām.

Sākumskolas auditorijai pieaugušo klātbūtne mākslas izziņas procesā bērniem rada drošības sajūtu. Koncentrējamies uz jūtām, emocijām, spēju personalizēt estētisku pieredzi. Būtiski, ka jaunāko skolēnu pieredze ir aktivitātēs balstīta. Lai runātu par mākslu, aicinām arī Jūs runāt par dažādiem elementiem (krāsu, līniju, formu, nosaukumu) un izteiksmes līdzekļiem (tekstūru, virsmu, formātu). Aicinām uzsākt sarunas par mākslu, apspriežot skolēnu pieredzi, izsakot sajūtas un emocijas.

Pamatskolas auditorijas radošajā izpausmē noteicošais ir "zīmēšanas reālisms" – lietām ir jābūt attēlotām "kā īstenībā" un pareizām. Izaiciniet šo sajūtu, aicinot fokusēties uz radošumu un fantāziju, atvērtību citādam! Izmantojiet kontrastus starp diagonāliem, horizontāliem un vertikāliem virzieniem vienkāršās kompozīcijās, lai sniegtu kustības vai miera stāvokļa ilūziju. Pārrunājiet pieredzi un to, kā mākslinieki izmanto gaismu un ēnu, formu, kā skolēni to var izmantot savā mācību procesā vai radošajos darbos?

Savukārt, **vidusskolēniem** izstādes pieredze ir iespēja apgūt jaunu terminoloģiju un māksliniekus, vienlaikus atklājot darbu dziļāku nozīmi.

Mēs aicinām, lai klase vai grupa tiekās pēc nodarbības, kad visi kopā var savstarpēji apspriest piedzīvoto. Grupa var diskutēt par pieredzēto, būtiski ir veidot sarunu, kurā ieklausāties viens otra pieredzē un domās. Turpniet sarunu klasē pēc vizītes.

Dialogā balstīta mākslas mediācija ļauj mums koncentrēties uz spēju redzēt, pieredzēt, iedziļināties un izteikt viedokli. Tas ir atvērts process, kurā piedalīties var ikviens. Šī pieredze var tikt izmantota gan individuālos projektos, gan diskusijās. Skolotāji var iedvesmoties no izstādes un izmantot savu pieredzi mācību procesā. Aicinām izmantot projekta ietvaros sagatavotos uzdevumus, kas pieejami projekta vietnē.

Īsi par katru uzdevumu:

1.) Mākslīgais intelekts un radošums (vecuma grupa 13+ gadi).

Tehnoloģijām strauji attīstoties, arvien vairāk mākslinieku pielieto mākslīgo intelektu savā radošajā darbībā. Iepazīstieties ar dažādiem māksliniekiem, kuri izmanto mākslīgo intelektu, izmēģiniet izveidot kādu mākslīgā intelekta attēlu, diskutējiet par mākslīgā intelekta ietekmi uz radošumu.

2.) "Skaņu detektīvs" (1.- 12 klase).

Iedvesmojies no mākslinieces Ūdas Bremnes un kļūsti par skaņu detektīvu.

Sāc meklēt un medīt objektus, kas var radīt skaņu, pārmeklē savu apkārti – atvilktnes, kabatas, skapi, atrodi skrūves, spalvas, matu sprādzes, kniepadatas, striķus, atsperes, papīra lapas. Pēti, kādas var būt priekšmetu radītās skaņas, kādas skaņas tie rada paši, bet kādas kopā ar citiem objektiem. Diskutē, kā skaņas ataino emocijas?

3.) Kamfulāža (1.-12. klase)

Izmantojot dotos ģeometriskos elementus (punkts, līnija, dažādas figūras) izstrādā jaundarbu par kādu no tēmām:

- emocija;
- pašportrets;
- pārvietošanās līdzeklis;
- iniciāļi;
- dzīvnieks;
- ēdiens;
- hobijs;
- augs;
- vieta;
- priekšmets.

Parādi savus jaundarbus klasesbiedriem. Kā maskējaties jūs?

4.) Maketa izveide (1.-12 klase)

Iedvesmojoties no mākslinieces Evas Vēveres lietotajām formām veido tēla maketu, izmantojot doto sagatavi.

Citi jautājumi, ko uzdot runājot par mākslas darbiem

Vai laikam ir seja?

Vai personai ir stūri/malas?

Kur sācies tu, bet kur cita persona?

Kā tu aprakstītu sevi savam klasesbiedram?

Kā tu zini, kur personai ir robežas?

Kā slēpies tu?

Kā māksla var attēlot emocijas?
Kādā veidā portrets var atspoguļot personu, ko tas attaino?
Ko nozīmē justies piederīgam?
Kā mēs varam piedzīvot mākslu citādi?
Kādēļ mākslinieki izmanto cilvēka ķermeni savos darbos?
Kas padara ko skaistu vai neglītu?
Kas ir realitāte?
Kāda ir nozīme, vai mākslas darbs ir gleznots vai digitāls?
Kā atklājumi un izgudrojumi ietekmē mākslu?
Kā varētu izskatīties ideāla sabiedrība?
Kādā veidā māksla var padarīt sabiedrību labāku?
Kā mākslā var izmantot sabiedrībai nozīmīgas tēmas?
Kā daba var būt maģiska?
Kas ir ainava un ko tā stāsta par tevi?
Kā mēs varam zināt, ko mākslinieks vēlas mums pateikt?
Kā tu iesaisties projektā “Māksla uz riteņiem”?

**Par māksliniekiem un mākslas darbiem
Izstādē apskatāmi 4 mākslinieku darbi.**

Aicinām skatīt tekstus un audio ierakstu te:

Par projektu

Organizatori “Mākslas centrs NOASS”, sadarbībā ar studiju “Fargefabrikken”
Viena grupas apmeklējuma ieteicamais ilgums: aptuveni 60 minūtes.
Skolēnu skaits: 15 vienā grupā.
epasts: info@noass.lv
Vairāk informācijas: noass.lv/maksla-uz-riteniem/

Sekoiet mums sociālajos tīklos:

Instagram: [@noass_riga](https://www.instagram.com/noass_riga)

Facebook: [facebook.com/noass.lv](https://www.facebook.com/noass.lv)

Mirkļbirkas: [#makslauzriteniem](https://www.instagram.com/makslauzriteniem); [#artonwheels](https://www.instagram.com/artonwheels)

Aicinām izvietot skolas vai klases uzlīmi:

